

opusdei.org

Benet XVI parla amb els periodistes

Us oferim les paraules que el Sant Pare dirigí als periodistes durant el vol que l'ha portat a Portugal, on estarà fins divendres 14 de maig.

11/05/2010

Dimarts 11 maig, 2010

Pare Lombardi .- Santedat, quines preocupacions i sentiments té respecte la situació de l'Església a Portugal? Què es pot dir a Portugal, profundament catòlic en el passat i

que ha portat la fe pel món, però avui en vies de profunda secularització, tant en la vida quotidiana com en l'àmbit jurídic i cultural? Com anunciar la fe en un context indiferent i hostil a l'Església?

Sant Pare.- Abans que res, bon dia a tots i esperem un bon viatge, malgrat el núvol famós sota el qual estem. Pel que fa a Portugal, tinc només sentiments d'alegria, de gratitud, per tot el que ha fet i fa aquest país en el món i en la història, i per la profunda humanitat d'aquest poble, que he pogut conèixer en una visita i amb tants amics portuguesos. Diria que és veritat, molt cert, que Portugal ha estat una gran força de la fe catòlica; ha portat aquesta fe, a totes les parts del món, una fe valenta, intel·ligent i creativa. Ha sabut crear molta cultura, com veiem al Brasil i a Portugal, així com en la presència de l'esperit portuguès a l'Àfrica o a

l'Àsia. D'altra banda, la presència del secularisme no és una cosa totalment nova. La dialèctica entre secularisme i fe té una llarga història a Portugal. Ja en el s. XVIII hi ha una forta presència de la Il·lustració; només cal pensar en el nom Pombal. Així, doncs, veiem que Portugal ha viscut sempre en aquests segles en la dialèctica que, naturalment, ara s'ha radicalitzat i es manifesta amb tots els signes de l'esperit europeu d'avui. I això em sembla un desafiament, i també una gran possibilitat. En aquests segles de dialèctica entre Il·lustració, secularisme i fe, mai han faltat aquells que han volgut tendir ponts i crear un diàleg, encara que, lamentablement, la tendència dominant ha estat la de la contraposició i l'exclusió un de l'altre. Avui veiem que precisament aquesta dialèctica és una chance, que hem de trobar una síntesi i un diàleg profund i d'avantguarda. En la situació multicultural en què tots

estem, es veu que una cultura europea que fos únicament racionalista no tindria la dimensió religiosa transcendent, no estaria en condicions d'establir un diàleg amb les grans cultures de la humanitat, que tenen totes elles aquesta dimensió religiosa transcendent, que és una dimensió de l'ésser humà. Per tant, pensar que hi ha només una raó pura, antihistòrica, només existent en si mateixa, i que aquesta seria «la» raó, és un error; descobrim cada vegada més que toca només una part de l'home, expressa una certa situació històrica, però no és la raó com a tal. La raó, com a tal, està oberta a la transcendència i només en la trobada entre la realitat transcendent, la fe i la raó, l'home es troba a si mateix. Per tant, penso que precisament la comesa i la missió d'Europa en aquesta situació és trobar aquest diàleg, integrar la fe i la racionalitat moderna en una única visió antropològica, que completa

l'ésser humà i que fa així també comunicables les cultures humanes. Per això, diria que la presència del secularisme és una cosa normal, però la separació, la contraposició entre secularisme i cultura de la fe és anòmala i ha de ser superada. El gran repte d'aquest moment és que tots dos es troben i, d'aquesta manera, troben la seva pròpia identitat. Com he dit, aquesta és una missió d'Europa i una necessitat humana d'aquesta història nostra.

Pare Lombardi .- Gràcies, Santedat, seguim llavors amb el tema d'Europa. La crisi econòmica s'ha agreujat recentment a Europa i afecta particularment també a Portugal. Alguns líders europeus pensen que el futur de la Unió Europea està en perill. Quina lliçó es pot aprendre d'aquesta crisi, també en el pla ètic i moral? Quines són les claus per consolidar la unitat i la

cooperació dels països europeus en el futur?

Sant Pare.- Diria que precisament aquesta crisi econòmica, amb el seu component moral, que ningú pot deixar de veure, és un cas d'aplicació, de concretització del que he dit abans, és a dir, que dues corrents culturals separades han de trobar; no trobem el camí cap al futur d'una altra manera. Veiem també aquí un fals dualisme, és a dir, un positivisme econòmic que pensa poder-se realitzar sense la component ètica, un mercat que seria regulat només per si mateix, per les meres forces econòmiques, per la racionalitat positivista i pragmatista de l'economia, l'ètica seria una altra cosa, estranya a això. En realitat, ara veiem que un pur pragmatisme econòmic, que prescindeix de la realitat de l'home - que és un ésser ètic- no conclou positivament, sinó que crea

problemes insolubles. Per això, ara és el moment de veure com l'ètica no és una cosa externa, sinó interna a la racionalitat i al pragmatisme econòmic. D'altra banda, hem de confessar també que la fe catòlica, cristiana, era sovint massa individualista, deixava les coses concretes, econòmiques, al món, i pensava només en la salvació individual, en els actes religiosos, sense veure que aquests impliquen una responsabilitat global, una responsabilitat respecte al món. Per tant, també aquí hem d'establir un diàleg concret. En la meva encíclica *Caritas in veritate* -i tota la tradició de la Doctrina social de l'Església va en aquest sentit- he tractat d'ampliar l'aspecte ètic i de la fe més enllà de l'individu, a la responsabilitat respecte al món, a una racionalitat «performada» de l'ètica. D'altra banda, el que ha succeït en el mercat en aquests últims dos o tres anys ha mostrat que la dimensió ètica és

interna i ha d'entrar dins de l'activitat econòmica, perquè l'home és un i es tracta de l'home, d'una antropologia sana, que implica tot, i només així es resol el problema, només així Europa desenvolupa i compleix la seva missió.

Pare Lombardi .- Gràcies. Parlem ara de Fàtima, on tindrà lloc una mica el cim també espiritual d'aquest viatge. Santedat, quin significat tenen per a nosaltres les aparicions de Fàtima? Quan vostè va presentar el text del tercer secret de Fàtima a la Sala de Premsa Vaticana, el juny de 2000, estàvem diversos de nosaltres i altres col·legues de llavors, i se li va preguntar si el missatge podia estendre, més enllà de l'atemptat a Joan Pau II, també al sofriment dels Papes. Segons vostè, ¿és possible enquadrar igualment en aquella visió el patiment de l'Església d'avui, pels pecats d'abusos sexuals dels menors?

Sant Pare.- En primer lloc, voldria expressar la meua alegria d'anar a Fàtima, de resar davant la Mare de Déu de Fàtima, que per a nosaltres és un signe de la presència de la fe, que precisament dels petits neix una nova força de la fe, que no es redueix als petits, sinó que té un missatge per a tothom i toca la història precisament en el seu present i il·lumina aquesta història. L'any 2000, en la presentació, vaig dir que una aparició, és a dir, un impuls sobrenatural, que no prové només de la imaginació de la persona, sinó en realitat de la Mare de Déu, d'allò sobrenatural, que un impuls d'aquest tipus entra en un subjecte i s'expressa en les possibilitats del subjecte. El subjecte està determinat per les seves condicions històriques, personals, temperamentals i, per tant, tradueix el gran impuls sobrenatural segons les seves possibilitats de veure, imaginar, expressar, però en aquestes

expressions articulades pel subjecte s'amaga un contingut que va més enllà, més profund, i només en el curs de la història podem veure tota la fondària, que estava, per dir-ho així, «vestida» en aquesta visió possible a les persones concretes. D'aquesta manera, diria també aquí que, a més de la gran visió del patiment del Papa, que podem referir al Papa Joan Pau II en primera instància, s'indiquen realitats del futur de l'Església, que es desenvolupen i es mostren poc a poc. Per això, és veritat que a més del moment indicat en la visió, es parla, es veu la necessitat d'una passió de l'Església, que naturalment es reflecteix en la persona del Papa, però el Papa està per l'Església i, per tant, són patiments de l'Església els que s'anuncien. El Senyor ens ha dit que l'Església hauria de patir sempre, de diverses maneres, fins a la fi del món. L'important és que el missatge, la resposta de Fàtima, no té a veure

substancialment amb devocions particulars, sinó amb la resposta fonamental, és a dir, la conversió permanent, la penitència, la pregària, i les tres virtuts teològals: fe, esperança i caritat. D'aquesta manera, veiem aquí la resposta veritable i fonamental que l'Església ha de donar, que nosaltres, cada persona, hem de donar en aquesta situació. La novetat que podem descobrir avui en aquest missatge resideix en el fet que els atacs al Papa i l'Església no només vénen de fora, sinó que els sofriments de l'Església procedeixen precisament de dins de l'Església, del pecat que hi ha a l'Església. També això s'ha sabut sempre, però avui ho veiem de manera realment terrible: que la major persecució de l'Església no procedeix dels enemics externs, sinó que neix del pecat en l'Església i que l'Església, per tant, té una profunda necessitat de tornar a aprendre la penitència, d'acceptar la purificació,

d'aprendre, d'una banda, el perdó, però també la necessitat de la justícia. El perdó no substitueix la justícia. En una paraula, hem de tornar a aprendre aquestes coses essencials: la conversió, la pregària, la penitència i les virtuts teologals. D'aquesta manera, responem, som realistes en esperar que el mal ataca sempre, ataca des de l'interior i l'exterior, però també que les forces del bé són presents i que, al final, el Senyor és més fort que el mal, i la Mare de Déu per a nosaltres és la garantia visible i materna de la bondat de Déu, que és sempre l'última paraula de la història.

Pare Lombardi .- Gràcies, Santedat, per la claredat, per la profunditat de les seves respostes i per aquesta paraula final d'esperança que ens ha ofert. Li desitgem sincerament que aquest viatge tan intens es desenvolupi serenament i que pugui fer-ho amb tota l'alegria i profunditat

espiritual que la trobada amb el misteri de Fàtima ens inspira. Bon viatge a vostè, i intentarem fer bé el nostre servei i difondre objectivament el que vostè faci.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/benet-xvi-
parla-amb-els-periodistes/](https://opusdei.org/ca-ad/article/benet-xvi-parla-amb-els-periodistes/) (13/04/2026)